

www.kotobarabia.com

القهر والحيلة

www.kotobarabia.com

أنماط المقاومة السلبية

في

الحياة اليومية

د. شحاتة صيام

القهر والحيلة

أنماط المقاومة السلبية في الحياة اليومية

الدكتور

شحاتة صيام

جامعة القاهرة

طبقا لقوانين الملكية الفكرية

جميع حقوق النشر و التوزيع الالكتروني
لهذا المصنف محفوظة لكتب عربية. يحظر
نقل أو إعادة نسخ أو إعادة بيع أى جزء من
هذا المصنف و بثه الكترونيا (عبر الانترنت أو
للمكتبات الالكترونية أو الأقراص المدمجة أو أى
وسيلة أخرى) دون الحصول على إذن كتابي من
كتب عربية. حقوق الطبع الورقى محفوظة
للمؤلف أو ناشره طبقا للتعاقدات السارية.

.....
.....
.....

الفصل الأول

مقدمة منهجية: كيف ندرس القمر والحيلة؟

المنطلقات والحدود النظرية..... ١١

..... :
: :
..... :
: :
.....

الفصل الثاني :

سوسيولوجيا الحياة اليومية:

من الطابع النظامي إلى الواقع الحياتي..... ٤٣

..... :
..... :

..... :	
.....	()
.....:	()
.....	*
.....	*
..... :	()
.....:	()
..... :	()
..... :	
..... :	
..... :	()
.....:	()
.....:	()
..... :	
..... :	
..... :	

الفصل الثالث

في منهجية الدراسة: المنهج والأدوات... ١١٩

..... :	
..... :	
..... :	

•
•

•

.

.

.

.

:

.

()

.

()

.

.

⋮

⋮

⋮

.

()

.

()

.. "

:

..

..

.. **Habitus**

..

" ..

..

:

() :

.

:

.

:

.

:

.

:

.

.

Infra politics

.

()

.
()

.

()

.. "

" ..

.

.

.

()

:

.

.

"

"

"

"

.

()

.

.

Existence

"

"

"

.

"

.

. ()

.

.()

.

.()

⋮

⋮

.

⋮

.

”

（ ）”

..

" "

()

.

.

.

"

"

.

"

"

"

"

"

"

"

()

.

()

" "

.

.

.

.

()
.

..

∴

" ()

"

()

∴

()

∴

-

-

.

()Patterson O., Slavery and social death: A Comparative study Harvard Univ.. Press, Cambridge, , pp. - .

New by H ",. The deferential dialectic, " () in: Comparative Studies society and history, No. , , pp. - .

Hochschild A. R., The Managed Heavt: () The Commenalization of Human Feeling, Univ.. Of California press, Porkeley, , pp. - .

Mccarthy T., The critical theory of () Jurgen Habermas, Hutchinson, London, , pp. - .

: ()

... ()

Scott J.,Weapons of the weak: Every () day forms of peasant Risistance, Yale

univ. Press, New haven, , p. , p.

.
: . ()

.
: ()
-

.
: -

.
: ()
:
-

:

-

.()

-

Giddens A., Sociology, polity press()

Cambridge, , pp. - .

Harre R., Philosophical Aspect of the()

Macro – Micro Problem, in K. Rnorr –
Cetina and. V. Cicourel (eds.),
Advanced in social theory and
Methecology, Roultedge and Regain

poul, London, , p. .

Hindess B., Choice, Rationality and()

social theory, Unwin hyman, London,

. p. - .

•
•

•
•

•

•

•

()

.

"

"

" .
.. :

...

..

"
.. . . .

()

.

.. " : " "

..

. ()" ..

.

.

.

()

.

.()

.

. () .

. () .

()

.

()

()

..

.

•

•

•

•

•

•

.

.

.

:

()
()

.

()

.

" "

.

.

.

.

()

()

“ ”

()

.

()

()

:

*

•

•

•

•

•

•

•

•

()

()

()

*

.

()

.

.

()

. () .

:

()

. ()

.

:

.

.

.

()

:

()

Bourdieu

.

.

. () .

() Habitus

.

:

.

.

.

.

. ()

:

()

:

()

.

.

()

.

.

.

()

.()

Habitus

()

Symbolic Violence

.

.

.

.

.

()

.

:

)

(

(

)

.

()

()

“ ”

“ ”

“ ”

.

.

()

“ ”

" "

.

.

.

)

(

)

()

•

.

()

.

()

.

.

()

:

()

()

()

"

"

.

.

.

:

:

.

.

.

.

.

()

()

:

Messiahs

()

:

()

()

:

()

" "

.

.

.

.

.

()

:

.

.

.

()

•
•

.

.

.

" "

.

.

()

:

.

.

"

"

.

.

.

.

()

Covert self

()

•
•

•

-

•

-

•

-

•

∴

()

∴

-

∴

∴

∴

-

∴

()

∴

∴

()

∴

∴

()

()

()

In: Bohomore T. and Nissbet R., (eds), ()
A History of Sociological analysis,
Heinemann, London, , pp. -

Smart B., Sociology phenomenology ()
and Marxian Analysis, Kegan poul and
Routledge, London, , pp. - .

()

()

()

"

-

()

:

-

..

...

()

Review, February , pp. - . ()

Goffman E., Exploring the interaction ()
order, polity press, Cambridge, , p.

Goffman E., the presentation of self in ()
Every day life, Anchor books, New
york, , p. .

Turner J., The structure of sociological ()
theory, Belmont, California, , p.

Couins R., Theoretical sociology, ()
Harcourt Brace Javanovich san Diego,
, pp. - .
()

Op. Cit., pp. Giddens A., Sociology ()
- .
.... ()

Turner J., The structure., Op. Cit., Pp. ()
- .
()

Boudieu p., and parson J., ()
Reproduction in Education p; society
and Cuttore, Sage Publications, London,
, pp. - .

Cetina R ",. The Macro Sociological ()
Challenge of Macro Sociology, in:
Cetina R. And Cicourel A., (ads.),
Advanced in social theory and
Methodology, Routldge and Regain
Poul, , pp. - .
()

Habermas J. the theory of ()
communication action, Becon, Boston,
pp. - .

Giddens A., the constraction of socity, ()
univ. of Califrniapress. Barkelly, ,
p. .

Habermass H., the theory of ()
communication.., Op. cit., pp. - .

Giddens A., the construction..., Op. ()
Cit., pp. - .

Habermass j., the theory..., op. cit., p. ()
.

Lukman N., the Differentiation of ()
society, Columbia Univ. press, New
York, , pp. - .

Calhoun C ",. Populist politics ()
communication Media and Large , No
, . pp. - .

Gadamer H. G., truth and Method, ()
Seabury, New york, , pp. -

()

Friedman D., Hechter M ",. The ()
Conterbutrion of Rational Vol. , No ,
pp.l - .

Tilly C ',. Reuiew Essay: Individualism ()
Askew ", American journal of Sociology,
Vol , No. , pp. - .

Turner J., The Structure op. Cit., p. ()

Coeman J., Individual interests and ()
collective action: Studies of rationality
and social change, Cambridg Univ.

press, New york, , p. .

Turner j., the structure..., Op. cit., p. ()

Wilson T ",.. Normative and ()
Interpretive Pradigims in Sociology, "
in: Doglas J, Understanding Every day
life, Routledge and Megan Poul,

London, .

Meltzer B. N. and petras J. w ", the ()
chicago and Twa Schools of Simbolic
Interaction, in: Shibutan? T., (ed) human

Nature and Collective Behavior, Prentice
Hall, .

Turner J., The Structure, Op. Cit., P. ()

Tucker Ch. W.. Some Methodological ()
problems of Kuhn,s self theory,
Sociological Quarterly, No. , Winter
, pp. - .

Turner J., the structure.., Op. Cit., p. ()

Social Action Theory. Sociology and ()
social Research, Not. , No. , pp.

.. ()

•
•

•

.

.

Micro

.

:

.

.

:

.

.

:

.

()

.

.

⋮

⋮

.

.

.

()

·

·

·

·^() Conversation Analysis

:

Micro ·

Consumer Feedback

()

Structure
Conversation Approach

.

Discourse

(•).

.

:

:

()

.

.

.

. ()

.
()
.

:

Clark c. and Robboy H., Social ()
Interaction, Readings in Sociology, St.
Martins,s press New York, , p. –

Davis M., Sociology of Social Work, ()
Op. Cit. pp. – .

Ibid., p. . ()

Hell H. and Eisenstadts., (eds.), Micro ()
Sociological, Vol. , Sage, California,

, pp. – .

Ibid., p. . ()

•
•

•

•

.

.

.

.

.

.

•
•

•
•

“ ”

.

.

“ ”

.

(...)

"

..

(...)

..

..

..

..

..

..

..

"
...

..

" "

" "

" "

.

.() ()

..

.. "

..

..

..

..

..

..

..

..

"
..

" "

.
" "

" "

" "

" "

..

....."

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

|| ||

...

.. ..
.. ..

.. ..
.. ..
.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

()

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

|| ||

.

.

|| ||

|| ||

.

.

..

||
.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

..

.

.

..

...

.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

(..)

..

..

..

..

..

..

..

"
..

" "

.

:

" "

"

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

|| ||

·
·

·

||
.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||

. . .

..

|| ||

” ”

.

.

” ”

.

”

..

..

..

..

.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||

. . .

|| ||

.

|| ||

|| ||

.

..

”
..

..

..

..

..

..

..

”
...

” ”

..

：

：

”
..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

..

..

..

||
.. ..

.. || ||
.

“ ”

：

“ ”

。

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

。

”

”

”

”

..

..

||
... ..

.

.

.

||

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..
..

..

..

..

.

..

..

..

..

()

..

..

..

..

..

••

••

••

••

••

••

••

•

••

••

••

••

••

•
•

“ ”

“ ”

“ ”

()

.

" "

()

.

" "

()

(*)

(*)

=

“ ”

()

“ ”

“ ”

.

.

“ ”

.

“ ”

=

.

.

.

" "

.

)

(

)

(

.

.

“ ”

“

“ (*)”

”

“ ”

“ ”

“ ”

.

.

“ ”

()

“

“
.....

”
..

..

“
.....

“ ”

“

”

(*)

.

.. " .. " .. " .. " ..

" " " ..

.. .. "

..

.. .. " ..

(...)

" " " ..

" "

.. " ..

..

.. ..

..

..

()

..

"
...

" "

.

..

.. "

..

..

..

..

"
.....

..

" "

:

.

..

..

.. "

..

(*) ...

..

..

..

..
..

.. ..

.

(*)

()

.. ..

..

.."

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

" ..

..

()

..

..

()

..

..

..

..

" ..

“ ”

“ ”

:

..

..

..”

()

..

..

..

..

“ ”

..

“ ”

.

:

()

"

... " " "

" ..

..

..

" ..

" "

.

.

:

..

... "

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

..

•
•

“ ”

“ ”

..

“ ”

()

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”
•

•

.. " " .."
)
.. ..
..(
..

.. ..
..
..
" "

.. " "
.. " "
" "
..
..
.. ..

..

..

..

..

..

..
..

..

..

.

.

..

" " "

..

..

..

..

"
..

" "

" "

" "

" "

" "

..

"
..

..

..

..

..

..

..

..

"
..

" "

" "
..

" "

" "

.

" "
.

..

"
..

.

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

|| ||

|| ||

|| ||

..

|| || ||
.. ..

|| ||
..

||
.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

|| ||

...

|| ||

..

..

..

||
..

|| ||

|| ||

..

.. || ||
.

..

”

..

..

.

”

.

” ”

” ”

” ”

” ”

.

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

()

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

()

“ ”

“ ”

“ ”

..

..

..

..

..

..

"..()

" "

" "

: " " ;

..

..

..
..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

|| ||

.

.. || ||
.

..

||
.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

||

...

|| ||

|| ||

|| ||

|| ||

.

|| ||

“ ”

“ ”

.

“ ”
:

“ ”

“ ”
...

..

..

..

“ ”
.

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”
:

“ ”

“ ”
..

..

()

..

..

..

..

||

.

•
•

“ ”

.

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

•
•

|||
..

..

..

..

..

..

..

.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

..

||
..

||

||

.

.

..||
.

..

..||
...

||

..

..

.

..

..

..

..

..()

..

..

..
..

..

..

:

..
..

..
..

..
..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

""

""

""

..

""

..

..

""

..

..

""

..

""

""

.

""

.

""

..

.

... ..

""

..

""

“ ”

“ ”

..

..

..

“ ”
..

“ ”

“ ”

“ ”
.

..

“ ” “ ”

..

..

..

“ ”

..

.

..

..

..

“ ”

..

"
...

" "

" "

" "

" "

:

" " "

.

.

"
..

..

(...)

" "

" "

" "

:

..

" "

" "

... "

..

(..)

..

..

..

..

..

..

..

”

.”

” ”

” ”

.”

” ”

” ”

.”

..

”

..

” ”

” ”

.”

” ”

..

..

..

” ”

..

..

..

..

.

" "

" "

" "

" "

" "

" "

.

:
:

" "

..

.. "

..

..

..

..

..

)

(

"
..

" "

" "

" "

.. "
:

.

“ ”

..

“ ”

“ ”

..

..

“ ”

..

..

“ ”

“ ”

..

“ ”

..

“ ”

“ ”

.

“ ”

“ ”

.

.

“ ”

“ ”

“ ”

.. ..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

.

..

..

..

..

..

..

..

..

""

""
..

""

""

.

..

""

..

""

""

..

""

..

..

” ”

.

..

..

..

”
..

”
..

..

” ”

..

..

..

..

” ”

..

..

..

()

..

..

()

..

(...)

..

."...

(..)

..

(..)

•
•

•
•

“ ”

.

“ ”

.

..

.

.

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ” “ ”

“ ”

”

。

。

。

”

”

。

。

”

”

”

”

。

。

”

”

”

..

..

..

"
..

"
..

" " " "

..

" "

" " " "

.

(...)

(..)

" "

" "

" "

.

" "

" "

..

” ”

” ”

” ”

.

:

” ”

..

”

..

..

..

..

.

”

.

” ”

:

” ”

..

..

”

..

(..)

“ ”

“ ”

..

(..)

”
.

“ ”

.

“ ”

“ ”

”
.

..

”
..

..

“ ”

..

..

”
..

“ ”

“ ” “ ” “ ”

.

"" ""

:

.. "

""

" ..

""

""

(..)

""

"

..

..

..

..

""

.

""

"

.

""

""

.

..

..

..

||

..

||

.

..

||

||

||

||

:

:

||

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||

.

||

||

..

“ ”

“ ”

“ ”

·
·

“ ”

“ ”

”

..

..

..()
(..) ”

.

..

..

..

”
... ”

” ”

” ”

.” ”
:

.

..

.. "

..

.

..

..

..

..

..

(..)

..

"
..

..

" "

" " " "

..

..

"
..

..

" "

.

" "

.

" "

.

.

" "

" "

.

•
•

“ ”

.

.

.

.

“ ”

“ ”

.

.

” ”

.

” ”

” ”

” ”

.

.

” ”

.

.

” ”

.

” ”

.

” ”

” ”

” ”

.

” ”

.

.

..

”
..

..

..

..

..

..

"

"

..

..

..

..

..

"

"

%

..%

“ ” “ ”

“ ”
“ ”

“ ”

“ ”

“ ”
“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

“ ”

)

(

“ ”

“ ”

..

..

..

..

..

(....)

..

..

.

..

..

|| ||

..

..

..

|| ||

..

.

..

..

||
.. ..

.

.. " "

..

.. "

..

...

..

(*)" .. "

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.. (..) ..

(*)

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

.

.. " "
.
.. ||
.. ..

..

"

.

"

..

..

..

..

..

..

..

..

..

"

. . . .

" "

.

" "

.

.

"

. . . .

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

||
.. ..

.

·
·

'' ''

||
.. ..

..

..

..

..

""

..

..

.

..

..

..

""
..

..

""

..

"" "" "" ""
.

“ ”

”

“ ”

..

..

..

..

”
..

“ ”

“ ”

“ ”

.

•
•

“ ”

•
•

“ ”

•

“ ”
••

••

••

••

•

••

••

“ ”
•••

“ ”

•

.
.
" "

" "

..

..

..

..

" "

..

..

.

..

" "

..

..

" "

..

" "

..

..

..

..

“ ”

.

.

“ ” “ ”

.

“ ”

.

”

..

..

..

..

..

..

..

”

..

“ ”

“ ”

.

“ ”

..

..

..^{||}

..

.

..

..

..

..

..

..

()

..

..

..

..^{||}

..

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

.. "

..

..

.. "

.. "

.

..

.. "

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.

:

.

.. " "

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

.. " "

..

.. " "

..

.. " "

.. " "

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..
..

.. ..
..

.. ..
..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

"
..

" "

..

:

..

.

"
..

..

..

..

..

" "

..

"

.

∴

.

∴

∴

∴

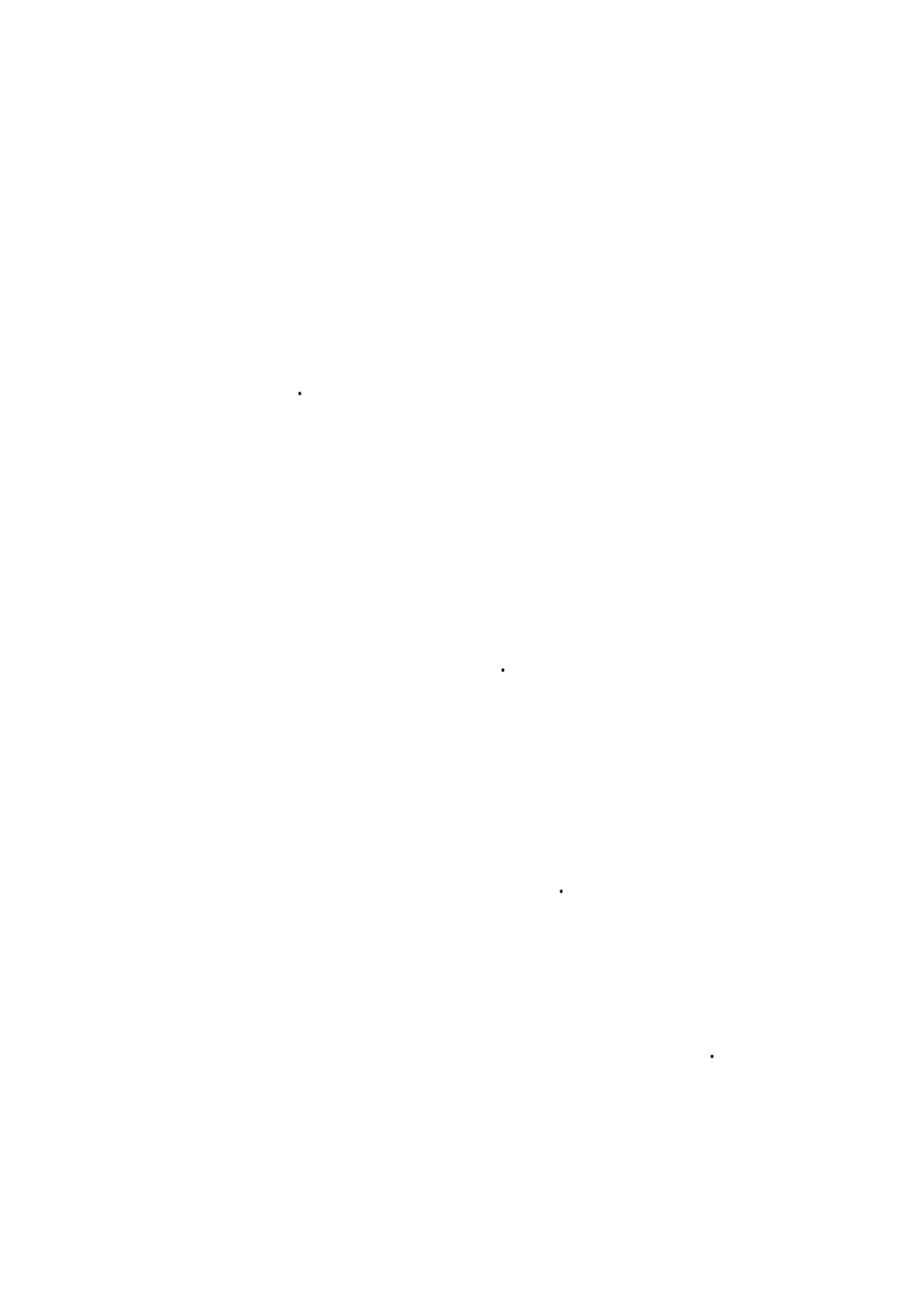
∴

∴

.

.

∴

:

.

:

.

:

.

:

.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

.

.

.()

.

.

..

.

.

